

פרוטוקול מס' 634

ישיבת ועדת הכספים
יום ג', ג' בתמוז תשל"ג - 3.7.73
בשעה 9.30

נ כ ח ר :

חברי הוועדה: י. קרנמן - היו"ר
י. נדר
מ. ברעם
א. גולדשטיין
י. גולן
צ. גרשונזי
ז. הרינג
ד. זכין
י. יפרח
ד. טילמן
ע. פיינברמן
ח. קורפור
ט. שחל

מוזמנים:

ד. שטאוב
י. ליטמן
ג. מושכל
ד. כהנא
י. כרמון
נציגי משרד האוצר

מזכיר הוועדה: א. קרשנר

ל. צ'סנר: רשמה:

סדר-היום:

- א. פסקנות הוועדה בענין ביסוס ההתנחלות בקריית ארבע (הצעה לסדר-היום בפליאת הכנסת של חה"כ ח. קורפור)
- ב. חוק לעידוד החסכון - פטור ממס וזיכוי ממס לשש תכניות חסכון "4000" בנספוח
- ג. חוק לעידוד החסכון - תכנית החסכון "צמח בר-מצווה" של בנק לפלאכה בע"מ
- ד. חוק לעידוד החסכון - תיקון תכנית החסכון "כח לכל" של בנק לאומי לישראל בע"מ
- ה. תקנות מס ורכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף), תשל"ג - 1973
- ו. תקנות מס ורכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס תוך ישראלי) (תיקון), תשל"ג-1973

א) מסקנות הוועדה בענין ביטוח ההתחליות בקריית ארבע

היו"ר י. קרבמן: פותח את הישיבה.

לאור הדיונים שהיו לנו כאן בהצעה לסדר-היום של חה"כ קורפו הכותי הצעת נוסח למסקנות הוועדה. חברי הכנסת ארליך, בדר, גולדשטיין, פילמן וקורפו מציעים נוסח אחר. (קורא את ההצעות).

אני מעמיד להצבעה את שתי ההצעות.

הצבעה: בעד הצעת חה"כ ארליך, בדר, גולדשטיין, פילמן וקורפו - 2 קולות

נגד - רוב

בעד הצעת יו"ר הוועדה - רוב קולות

הצעת יו"ר הוועדה, י. קרבמן - נתקלה

ב) חוק לעידוד החסכון - פטור ממס וזיכוי ממס לתכניות חסכון "4000"

היו"ר י. קרבמן: יש כאן הצעה מצד שש קופות מלווה להפעיל תכניות חסכון שזהות לתנאי התכניות שכבר אישרנו פעם.

י. בדר: אני מתנגד לתכניות חסכון של קופות מלווה. זה בסיס לא טוב לחסכון לזמן ארוך.

היו"ר י. קרבמן: לא מדובר על זמן ארוך, אלא על 5 שנים בריבית של 10%.

ע. פיינרמן: בבקשה יש שני חלקים: א) לאשר הפעלת תכניות חסכון; ב) לאשר מראש תכניות "4000" אשר יופעלו בעתיד לפי אותם התנאים, מבלי להביא זאת לאישור הוועדה.

מראש
אני מתנגד למתן אישור/לגבי תכניות בעתיד מבלי לקבל פרטים. בכל מקרה צריכים להביא זאת לאישור.

אני מבקש לקבל פרטים על קופות המלווה שהגישו בקשה זו.

ד. כהנא: כל הקופות האלה הסטטוס שלהן דומה לסטטוס של בנק לאומי, וכל פרוט בנקאי שמאושר על-ידי המפקח על הבנקים פאזרים לו הפעלת תכניות חסכון.

ע. פיינרמן: האם המטרנה על החסכון ניתן אישור כזה מבלי לבדוק אצל המפקח על הבנקים מה מצבו של המוסד? ידוע לנו על מקרים של פרוטות בנקאים מאושרים שהתפוסטו כעבור איזה זמן. האם לא נכון יותר, בשעה שבאים להמליץ על תכניות חסכון, אשר מצריכות איזה שהוא בסיס כספי, לקבל חוות-דעת של המפקח על הבנקים על מצבו של המוסד המבקש?

ד. כהנא: המפקח על הבנקים מקבל העתק ממכתבו של שר האוצר או מפלא מקום שר האוצר אל יו"ר הוועדה, ואם היה מוצא לנכון להעיר לגבי אחד מהמוסדות הכספיים האלה בוודאי היה עושה זאת.

לבדוק את מצבו הכספי של מוסד זה או אחר זו עבודה גדולה מאד.

י. בדר: איני חושב שהמפקח על הבנקים נתן אישור לקופות מלווה, זו ירושה מימי המנדאט. לפי חוק בנק ישראל ופקודת הבנקאות הקופות האלה נמצאות בפיקוחו של המפקח על הבנקים בקשר לעסקים שוטפים, חשבונות עובר ושב וכו', אבל לא תכניות חסכון.

היו"ר י. קרבמן: אלה קופות שקיימות עשרות שנים ומקבלות כספי חסכונות.

ד. מילמן: לועתי זה"כ בדרך טועה, ישנם הרבה אנשים שיותר נוח להם לעבוד עם בנק קטן, מאשר עם בנק גדול ששם הם רק מספר. בבנק קטן יש יותר יחס אישי.

י. גולן: הבקשה אלינו היא בעצם לא לאישור תכניות חסכון, אלא לפטור מס-הכנסה. אין כל אפשרות למנוע תכנית חסכון מאגודה שיתופית כל עוד היא מקיימת פעילות בנקאית לגייסימית. סכנות של התמוטטות כפי שהיה עם בנק פויכטוונגר קיימות גם לגבי אגודות וגם לגבי בנקים. במשך עשרות בשנים לא היו הפסדים למפקידים וחוסכיים.

א. גולדשטיין: אני מניח שאם אגודה שיתופית מגישה תכנית חסכון יש לכך המלצה של המפקח על הבנקים. אני מתאר לעצמי ששר המשפטים כמ"מ שרהאוצר קיבל אינפורמציה מבנק ישראל על מוסדות אלה לפני שהוא נתן את האישור להעביר את הבקשה לוועדת הכספים של הכנסת.

היו"ר י. קרגמן: המפקח על הבנקים מפקח על הנזילות, הנהלת החשבונות וכדומה לפי היעדים שלהם, וחסכון הוא אחד היעדים. מעודכנת

ד. כהנא: הפרוצדורה היא שהקופה פונה אלינו ולנו יש רשמה של המוסדות הבנקאיים המאושרים. משמעות האישור של המפקח על הבנקים היא שאפשר לקבל פקדונות מהציבור. שר האוצר תמיד שולח העתק של בקשה כזאת גם אלינו וגם אל המפקח על הבנקים.

היו"ר י. קרגמן: אני מציע לאשר זיכוי מס ופטור מס את תכניות החסכון המפורטות במכתב, פרט לבקשה לאשר מראש תכניות נוספות כאלה בעתיד.

א. קרשנר: האמת היא שזה לפי בקשתנו; כדי שלא יטרדו את הוועדה כל פעם כתבנו להם שאנחנו מוכנים לאשר מראש תכניות כאלה בתנאים זהים.

ד. כהנא: היתה בפני הוועדה הצעת חוק תיקון לחוד עידוד החסכון שיסדיר באופן כללי את הבעיה הזאת, ולא בצטרך להטריד את הוועדה עם כל בקשה של מל מוסד כספי.

היו"ר י. קרגמן: מוטב שהדבר יוסד על פי חוק, ולא אישור מראש.

אושר פטור מס וזיכוי מס לתכניות חסכון "4000" במסגרת חוק לעידוד החסכון (בהתאם למכתב מ"מ שר האוצר מיום 18.6.73)

ג) חוק לעידוד החסכון - תכנית החסכון "צמח בר-מצווה" של בנק למלאכה בע"מ

ד. כהנא: זו תכנית חסכון של הבנק למלאכה, אשר טוען כי יש לו לקוחות, הורים או הורי הורים שמעוניינים לחסוך לילדיהם או נכדיהם במקום לתת מתנה ליום הבר-מצווה. החסכון מתחיל מיום הולדת הילד וביום הבר-מצווה מעניקים לו תעודת חסכון או שהוא יכול לקבל את הכסף. כאן יש ברירה לבחור בין 9% רבית בלתי-צמודה, או 4% רבית צמודה על הקרן. שיעור הגידול בקרן קובע את הפרשי ההצמדה.

י. בדר: יש כאן פירוט של ריבית צמודה ולא צמודה. זו בעצם תכנית ברירה רגילה, למה נאמר שההצמדה היא רק על הקרן?

ד. כהנא: אני מצטער אבל כאן יש טעות בניסוח המכתב. סעיף ב' צריך להיות מנוסח כך: "הפקדון ישא ריבית צמודה והפרשי הצמדה על הקרן בשיעור גבוה יותר או ריבית לא צמודה לפי הברירה העדיפה לחוסך".

היו"ר י. קרגמן: אני מבין שלעצם הבקשה אין התנגדות, אבל יש טעות בניסוח המכתב. ברגע שנקבל מכתב מחוקן נאשר את הבקשה.

ג) חוק לעידוד החסכון - תיקון תכנית החסכון "כח לכל" של ב.ל.ל. בע"מ

היו"ר י. קרגמן: שר האוצר, פ. ספיר, מבקש במכתבו מה-4.6.73 לשנות את זמן הפקדת הסכום החד פעמי בסך 5,000 ל"י ממועד ההצטרפות לתכנית לתקופת השנה הראשונה להשתתפות בה.

הבקשה אושרה

ה) תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) תשל"ג - 1973

היו"ר י. קרגמן: הכוונה היא כאן לתשלום פיצויים בעד נזק לחפצים ביתיים. השאלה הזאת התעוררה בחיפה כאשר אנשים קיבלו פיצויים על הבתים שנפגעו, אבל לא קיבלו פיצויים בעד חפצים בתוך הבית שנפגעו. ההצעה היא לפיצויי ביטוח עד סכום מכסימלי של 150,000 ל"י תמורת תשלום שנתי.

ח. קורפין: אם אין כאן חובה לבטח את התחולה בתוך הבית אנשים לא יעשו זאת. אם זה תקציב נוסף לדעתי צריך לחייב לעשות זאת.

ד. זכין: מי זכאי היום לפיצויים לפי התקנות הקיימות?

ד. סילמן: למה אנשי חיפה לא היו כלולים בחוק הקיים?

ד. שטאוב: לפי החוק הקיים היום, בלי התקנות שאנחנו מביאים היום, חפצי בית אינם מבוטחים ועד היום כל תשלום של פיצויים על נזק לחפצי בית היה תשלום חסד. בחוק כלולים גם ציוד ומלאי שמשמשים לעסק, חוץ ממקרקעין, בתנאי שהאיש שילם את המסים המגיעים. חפצי בית אינם נכס לצרכי החוק. פה באים להבטיח שכל אדם בישראל מכאן ואילך עד גבול מסויים יקבל פיצויים בעד נזקים לא כחסד אלא על פי חוק.

החוק גם נותן אפשרות לערער או להתנגד לגובה הפיצויים שנקבעו על-ידי הפקיד הקובע בדבר.

ע. פיינרמן: אני רואה שכאן נקבעו שלוש קטגוריות. קטגוריה אחת אומרת: כל החפצים שהם בבעלותו של אדם, כפי שהם מפורטים בניספח לתקנות, הוא יהיה זכאי לתשלום פיצויים במקרה שהם יינזקו בלא שיצטרך לשלם מס או ביטוח. קטגוריה שנייה: חפצים שאינם מפורטים בתוספת או שהם כן מפורטים אבל ביכולתו של הבעלים לבטח אותם בשווי גבוה יותר מזה הנקוב בתוספת. למה יוצרים קטגוריה של אנשים שיוכלו לבטח חפץ מסויים בסכום כפול ולקבל זאת?

קטגוריה שלישית: המחזיק חפצים ביתיים שהוא אינו בעלים לא יהנה מסט רכוש וקרן הפיצויים, אלא אם ביטח את החפצים. למה ההפרדה בין חפצים שהאיש הוא בעלים לבין חפצים שאינם בעלים?

ד. שטאוב: בתוספת אנחנו קובעים מה יהיה הפיצויי המכסימלי ללא תשלום. בעד מכונת כביסה האיש מקבל סכום כפי שהוא קבוע בתוספת, אבל הוא יכול לבטח אותה בסכום גבוה יותר נגד תשלום.

ע. פיינרמן: אדם יכול לבטח חפצים בחברות ביטוח נגד סיכוני מלחמה.

ד. שטאוב: נגד נזקי מלחמה אין ביטוח בארץ. אדם שיש לו דירה משלו וחפצים בתוכה מגיעים לו פיצויים או ביטוח זכות מעל לסכום מסויים. יש מקרים שאנשים משכירים דירות מרוהטות, וזה ששכר דירה מרוהטת מתחייב כלפי בעל הבית על מה שיקרה לחפצים בתוך הדירה. אנחנו מאפשרים לו זאת כזכות לביטוח משלו ללא תשלום, אבל הדייר יכול לעשות ביטוח נוסף כנגד תשלום.

י. בדר:

לא נראה לי הבסיס של 0.3% נניח שהסיכון הוא אחד ל-500 דירות, אני חושב זאת למוגזם מאד. אני מניח שיש 800,000 דירות בישראל, פירוש הדבר שהצפייה היא, כי 160 דירות ייפגעו בישראל כל שנה. כדי לכסות מראש את הסיכון שהרזיסטים בתוך הבית ייהרסו לוקחים 0.3%. אני חושב שהחשוב הזה הוא בלתי-סביר. האוצר בוודאי אינו צריך לעשות עסק ככל הענין הזה. צריך לתקן זאת. הרעיון עצמו הוא בריא מאד, כי שום חברה ביטוח פרטית אינה רוצה לקחת על עצמה ביטוח נגד נזקי מלחמה. יש לקחת בחשבון גם נזקי טבע, וקשה לעשות חשבון מדויק מה היסוד לביטוח הזה בחוק. אני מבקש לקבל הסבר ניצוד הגעתם לחישוב הזה של 0.3%.

היו"ר י. קרגמן:

אנחנו דנים בנושא זה בעתות שלום, כאשר שקט ואין מלחמה. אני זוכר שלפני מלחמת ששת הימים גם מפקדי הצבא חששו שיהיו יותר קרבנות, והחשש היה מבוסס. תודה לאל שהוא התבדה. אנחנו חיים בתקופה של רגיעה, אין הפצצות ואין הפגזות, אם חלילה יהיה משהו המטרה לא תהיה איזו שכונה או מושב של 10 - 20 בתים, אלא מרכזי הערים הגדולות, ואז קשה להעריך בכמה יסתכמו נזקי הרכוש. אם יהיה שלום יעבירו את הכסף הזה למטרות אחרות. אפשר כמובן לשאול למה זה 0.3% ולא 0.1%, אבל זה איננו סכום גדול כל-כך. עובדה היא שלא היה מסה לשלם לארבעה הבתים שנפגעו בחיפה. הם קיבלו בעד הנזקים בבתיים אבל לא בעד הנזקים לחפצים הביתיים. אמנם הם קיבלו משהו, אבל הפסידו הרבה יותר.

א. גולדשטיין:

האם זו חובה?

ד. שטאוב:

לא, רק מי שרוצה יכול לעשות את הביטוח הזה.

א. גולדשטיין:

אני חושב שזה לא הרבה, אבל יבטחו את עצמם דוקא אנשים בעלי יכולת ואחרים לא. לכן אין צורך בזה. 0.3% על 150,000 ל"י זה 450 ל"י לשנה.

י. קרגמן היו"ר:

זה הביטוח הזול ביותר שיכול להיות.

ד. זכין:

אדם בעל יכולת יבטיח את חפצי ביתו ב-150,000 ל"י ואדם עני רק ב-30,000 ל"י.

היו"ר י. קרגמן:

הגב' מושכל:

על דברים יסודיים כמו סדר, תנור וכו', יש לאדם עני ביטוח חיים.

צ. גרשובי:

אני חושב שהתשלום של נזקי מלחמה במידה וקורה אסון הוא אובליגטורי מצד המדינה, ואיש אינו יכול לשלול זאת. אני חושב שעם קבלת חוק זה תהיה התעוררות גדולה יותר לענין זה בקרב הציבור. במקרה של צורך המדינה תצטרך לשלם גם אם האיש לא שילם את הביטוח. יש אחריות מוסרית למדינה על פגעי מלחמה. הארץ קטנה ואסון מלחמה יכול להיות בכל מקום. היתה התפתחות כזאת גם לגבי נזקי גוף. הקטגוריה הראשונה היתה הצבא; קטגוריה שניה, ששקי הספר, ובקטגוריה שלישית שאר חלמי הארץ. אחר-כך התברר שאם אדם נפגע במלחמה לא היה חשוב אם הוא איש צבא, או איש משק ספר. תחולת החוק היתה על כל מי שנפגע בפעולת מלחמה. אם אין ביטוח אפשר לשלם מינימום, אבל אם יש ביטוח אפשר לשלם יותר. חברות ביטוח לא יקבלו אפילו 0.3% בעד נזקי מלחמה.

אני מציע: (א) שהמינימום יהיה מובטח תמיד;

(ב) לא להוריד מהצעת הממשלה של 0.3%. אם יהיה שלום ויצטברו כספים הממשלה תדע לנצל אותם למטרות טובות. זה כסף ציבורי בפיקוחה של הכנסת.

ד. זכין:

אני מבין שהסכומים שישולמו יהיו צמודים למס רכוש, על פי מה יקחו את התשלום מכולם? אני חושב שאנחנו המדינה היחידה בעולם, אולי יש עוד שתיים או שלוש מדינות בעולם, בהן יש דבר כזה שמשלמים נזקי מלחמה לכולם. איני חושב שהבסיס של 0.3% הוא גבוה. שום חברה ביטוח פרטית אינה מוכנה לבטח נגד נזקי מלחמה. הסיכונים לאור פיתוח הטכנולוגיה וסוגי הנשק הם עצומים.

יש לי הרהור, שבזה אנחנו בכל-זאת הורדים את התשית של השווייטיות, על-ידי מתן אפשרות לבעלי יכולת לבטח את עצמם בסכומים גבוהים יותר. הייתי מציע לקבוע מינימום בסכום מסויים לכולם.

זו תהיה קרן סטטוטורית.

ד. שטאוב:

ד. זכין:
כיוון שזה צמוד לקרן סטטוטורית והולכים באופן פרוגרסיבי, אפשר לקבוע סכום ביטוח של 60,000-50,000 לכל התושבים, מבלי להכנס לתוספות של תשלומים נוספים, כי אז הממשלה הופכת לחברת ביטוח. לדעתי הממשלה אינה צריכה להכנס לזה, אלא לקבוע תקרה, והיא מסוגלת על-ידי שאיבה להביא לזה שכל אזרח יבוטח עד לסכום של 60,000 ל"י.

הייתי מבקש לקבל הסבר לגבי פירוט חפצי הבית בקיבוץ.

ח. קורפון:

אני מבין שהפחת חל רק על תשלום הביטוח.

על הפחת חל תשלום פיצויים גם ללא ביטוח.

ד. שטאוב:

הכלל הוא בחוק מס רכוש כששליש מהמס הוא חובה והוא נחשב כתשלום לצרכי פיצויים. בדרך-כלל מחשבים את הציוד ב-0.8% ואת המלאי ב-1.2%. לקחנו 0.3% שהוא אלמנט של ביטוח שאותו מייחדים לכל מי שרוצה לבטח רצונו את החפצים בביתו. כספים אלה הולכים לקרן של המדינה שהלוואי ולא נזדקק לה.

על-ידי תקנות אלה אנחנו למעשה סוגרים את המעגל, וכל רכוש שנמצא במדינה יש לו כיסוי מבחינת הביטוח, הן חובה, הן זכות והן חייב. עד עכשיו לגבי חפצי בית, שזה דבר כל-כך חיוני לכל אדם, התשלום בעד נזקים היה בחסד, וזה לא היה מכוונד. מבחינה מוסרית זה גם כן לא בריא שהפקיד מחליט מה שאפשר לתת ואין על זה אפשרות ערעור. עד כה עשינו זאת לפי מצפוננו אבל באישור ועדת הכספים. ברגע שיש מסגרת חוקית של תקנות זה הרבה יותר בריא ויותר נכון.

עד עכשיו ישוּבֵי הספר יכלו לבטח את חפצי הבית

במיוחד. היום עד לגבול מסויים כל ישוּבֵי הספר מקבלים את הביטוח חיינם. זו הזכות שיש לישוּבֵי הספר דאף אחד אינו מערער על כך.

עובדה היא שאף חברת ביטוח פרטית אינה מוכנה לקבל על עצמה אחריות לנזקי מלחמה, ואם אנחנו דורשים 0.3% לעומת מה שמשלמים לחברות ביטוח שמגיע לעתים ל-0.7%, זה מוצדק בהחלט, וזה מוכיח עד כמה שזה דרוש.

אנחנו עוברים עכשיו לדיון על התוספות לתקנות.

הי"ר י. קרגמן:

התוספת הנשארת מתחלקת לשנתיים: יש מחירון ל-1972

ד. שטאוב:

ויש מחירון ל-1973. ב-1974 נצטרך שוב לקבוע מחירון בהתאם למצב. ברגע שקובעים סכומים אבסולוטיים צריך כל שנה להתאים אותם בצורה ריאלית. המטרה היתה לתת ביטוח מינימום של חפצי הבית לכולם.

שלחנו צוותות לארבעה מקומות: המשבר, שקם, אמפ"א

וחצות הרשימים והנגריה של זוזובסקי בירושלים. בדקנו מה מחירו של כל אחד מהדברים הכלולים בתוספת מסוג סטנדרטי ובהתאם לזה קבענו את המחיר.

המחירון של 1972 כבר אינו בחוץ?

הי"ר י. קרגמן:

לא בדיוק, יש עוד מקרים שלא שילמנו, והבטחנו

ד. שטאוב:

שאת תקנות אלו יקבעו סכומים גדולים יותר נחזור ונוסיף, ויש מקרים שנצטרך לתת להם תוספת.

בשנת 1973 יחיד שגר בעצמו בדירה יקבל מכסימום של 8830 ל"י; זוג נשוי בלי ילדים - 12,810 ל"י; עבור כל ילד מקבלים - 1450 ל"י. למשפחה עם שלושה ילדים זה בערך 18,000 ל"י. אין גבול למה שאפשר לקבוע, אבל זה מה שלקחנו כבסיס. השתדלנו לקחת אותם המחירים שמצאנו במחירון של 1973 באותם המקומות שאפשר היה להשיג. ב-1974 נצטרך לעדכן את הרשימה. יש משפחות שבהם יש מבוגר נוסף, כגון אם או אב שגרים עם הילדים, אלה יקבלו תוספת של 3350 ל"י. זה המינימום ללא ביטוח. אם אדם כזה יבטח בעוד 20,000 ל"י יצטרך לשלם עוד 60 ל"י לשנה ויהיה מסתח ב-40,000 ל"י.

אני חושב שצריך לעשות פרסום רב בציבור לתקנות האלה.

צ. גרשוני:

ד. שטאוב: לגבי החישוב בקיבוצים - כאן מקובל, כאשר באים לקבוע משהו ורוצים להשוות זאת למושב או לעיר, איפה שכל אחד יש לו דירה משלו, לוקחים את סך-הכל החברים ומחלקים זאת לשניים, ולפי זה קובעים מספר המשפחות. היינו צריכים להבטיח שהמינימום הזה יהיה לכל משפחה. לא יכולנו לקבוע דרך אחרת. צריך לקחת בחשבון את צורת החיים בקיבוץ. לקביעת הפיצויים במקרה הצורך. לגבי מסים קובעים שמחצית החברים בחשבים כראשי משפחה. גם פה קבענו את הכלל הזה, כי ישנם נכסים שהם משותפים, כמו חדר האוכל, המטבח, כלי האוכל וכדומה.

אני רואה שטעיף 5 קובע את הרין לגבי חפצים ביחיים בקיבוץ.

ח. קורפן:

ד. שטאוב: זה תופס במקרה שמסק שלם נפגע, אם הפגיעה היא חלקית הקיבוץ יקבל את המינימום בהתאם.

אני מציע שחברי הוועדה יעיינו בחומר ובישיבה ביום ששי נצביע על כך.

היו"ר י. קרגמן:

7. תקנות מס הכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים בשל נזק) (נכס חוץ ישראלי) (תיקון), תשל"ג - 1973

ד. שטאוב: המצב כפי שהיה עד עכשיו לא היה טוב. אנחנו קשרנו את ענין תשלום הפיצויים לגובה השווי לצורך תשלום המס, כאשר השווי היה גובה שכר הדירה לפי נוסחה שנקבעה. לכן בזמן הרפורמה לא היה קשר בין השווי המעשי של הנכס ובין הפיצוי שאפשר היה לתת. לגבי נזק ברכב למשל היו לוקחים מה שאדם משלם במשרד הרישוי ומכפילים זאת ב-83.3, ואם אדם דרש שישלמו לו את כל הנזק אמרנו שהנוסחה אינה מאפשרת לשלם יותר. היום אנחנו אומרים: אם האדם שילם מה שהוא נדרש לשלם הוא מקבל פיצוי לפי הערך שנגרם ביום קרות הנזק. במקרה שלא היתה שומה ריאלית האיש אינו צריך לסבול, ואז שמאי יעריך את הנזק הממשי.

נקודה שניה, היו מקרים של שריפה עקב הפגזה ואז הכבאים היו משתמשים בחומרים שהיו גורמים נזק נוסף לרכוש, וזה הקטין את ערך הנזק. אנחנו אומרים: שאם תוך כדי גרימת הנזק הפעילו דברים לצורך הקטנת הנזק זה סביר ולוקחים זאת בחשבון ומפצים על-כך. (ח. קורפן: זו חובה משפטית). היה לנו מקרה עם בתי-הזיקוק שפוצצו לפני 3 - 2 שנים, התיקון עלה 80,000 ל"י, אבל הם נקטו בצעדים כדי למנוע את התפשטות השריפה, ואי-אפשר להגיד שזה לא מגיע להם, כי הם אומרים שהם חסכו מליונים של נזק שאחר-כך היו צריכים לפצות אותם על-כך.

אלה שתי הנקודות העיקריות. נקודה שלישית, התברר לנו שלא היתה לנו אפשרות משפטית לתקן החלטה בענין הפיצויים אם לחסד ואם לשבט. כאן נותנים אפשרות תוך 4 שנים הן להוסיף והן להוריד ולדרוש תשלום.

אני מבין שבנוסח החדש יש שינוי לגבי ההגדרה של מלאי, מה משמעות השינוי הזה?

ע. פיינרמן:

פה לא מדובר על ציוד אלא רק על נכסים ובסושינים.

יש גם ציוד וגם נכסים.

ד. שטאוב: ביישובי ספר הכל נחשב לנזק ממשי גם מלאי. בכל הארץ משולם כל נזק ממשי פרט למלאי. זה היה גם בתקנות הקיימות, גם לגבי בנינים וגם לגבי רכב. לא היתה שום הצדקה לקשור את תשלום הפיצויים עם השווי של הבנין לצורך המס. זה לא מרע את מצבם של ישובי הספר. גם בעבר וגם בהווה הם קיבלו את הנזק הממשי ולגביהם אין משניים.

לפי הנוסח לא ברור שמבטיחים ציוד בכל הארץ.

ח. קורפן:

גב' מושכל: זה כלול בנוסח המוצע בסעיף 5.

היו"ר י. קרגמן: אני מעמיד את התקנות האלה להצבעה.

התקנות אושרו פה אחד

תקנות בדבר תשלום פיצויים בשל נזק לנכס חוץ ישראלי

ד. שטאוב: לגבי נכסי חוץ ונכסים בשטחים מוחזקים קבענו שיעור תשלום לצורך ביטוח 1% מסווי הנכסים. הכוונה הייתה לנכסים עסקיים, כיוון שבהאחריות ובמקומות אחרים יש עכשיו דירות מגורים של אזרחים ישראליים לא היה זה מוצדק ושם נקבע אחוז מסווי הדירות, כאשר בישראל משלמים הרבה פחות, נקבעו אותם 0.7% אחרי ניכוי של 30,000 ל"י הראשונות. אנחנו פה אומרים, שמה שמשלמים בישראל עבור דירה יהיה דינו גם שם. חוץ מהחיסוב לגבי דירות כל השוני נשאר. שם בכוונה קבענו 1%, והיה דיון על כך כאן.

ע. פיינרמן: אני חושב שצריך לברך אתכם על כך.

ח. קורפון: אם אתם צועדים כבר צעד אחד קדימה היה צריך להקל גם שם.

ד. שטאוב: אנחנו צועדים צעד-צעד.

היו"ר י. קרגמן: אני מעמיד את התקנות להצבעה.

התקנות אושרו פה אחד

הישיבה ננעלה בשעה 11.40